
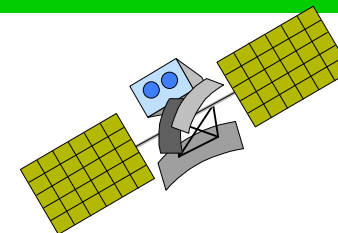

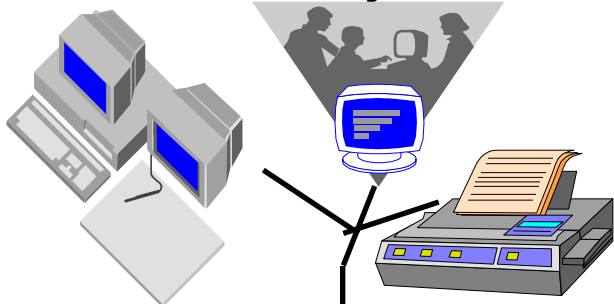
Elektronsko poslovanje

-
- Uvod
 - Virtuelne organizacije
 - Elektronska trgovina
 - Elektronsko bankarstvo
 - Elektronsko poslovanje u javnoj upravi
 - Budućnost elektronskog poslovanja
 - Zaključak

Internet i poslovno okruženje

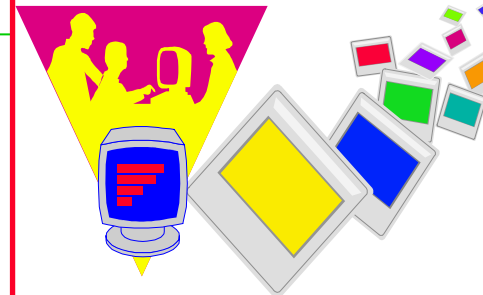
Telekomunikacijski servisi

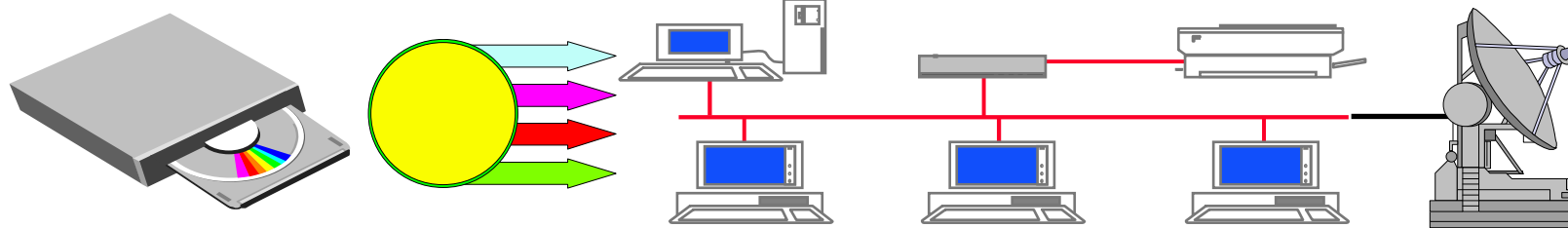
Telefonija

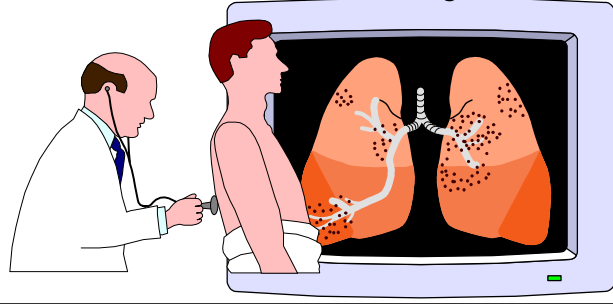
Informacioni servisi

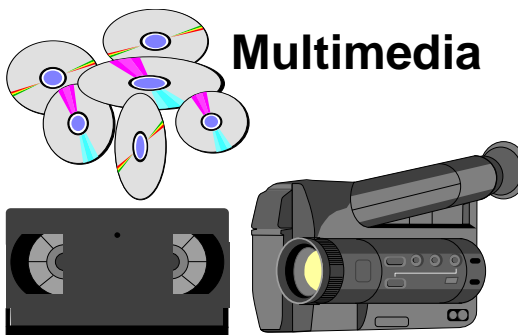
Internet provajder

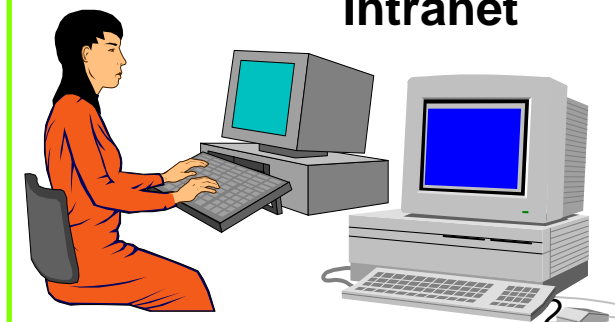
Telematik aplikacije

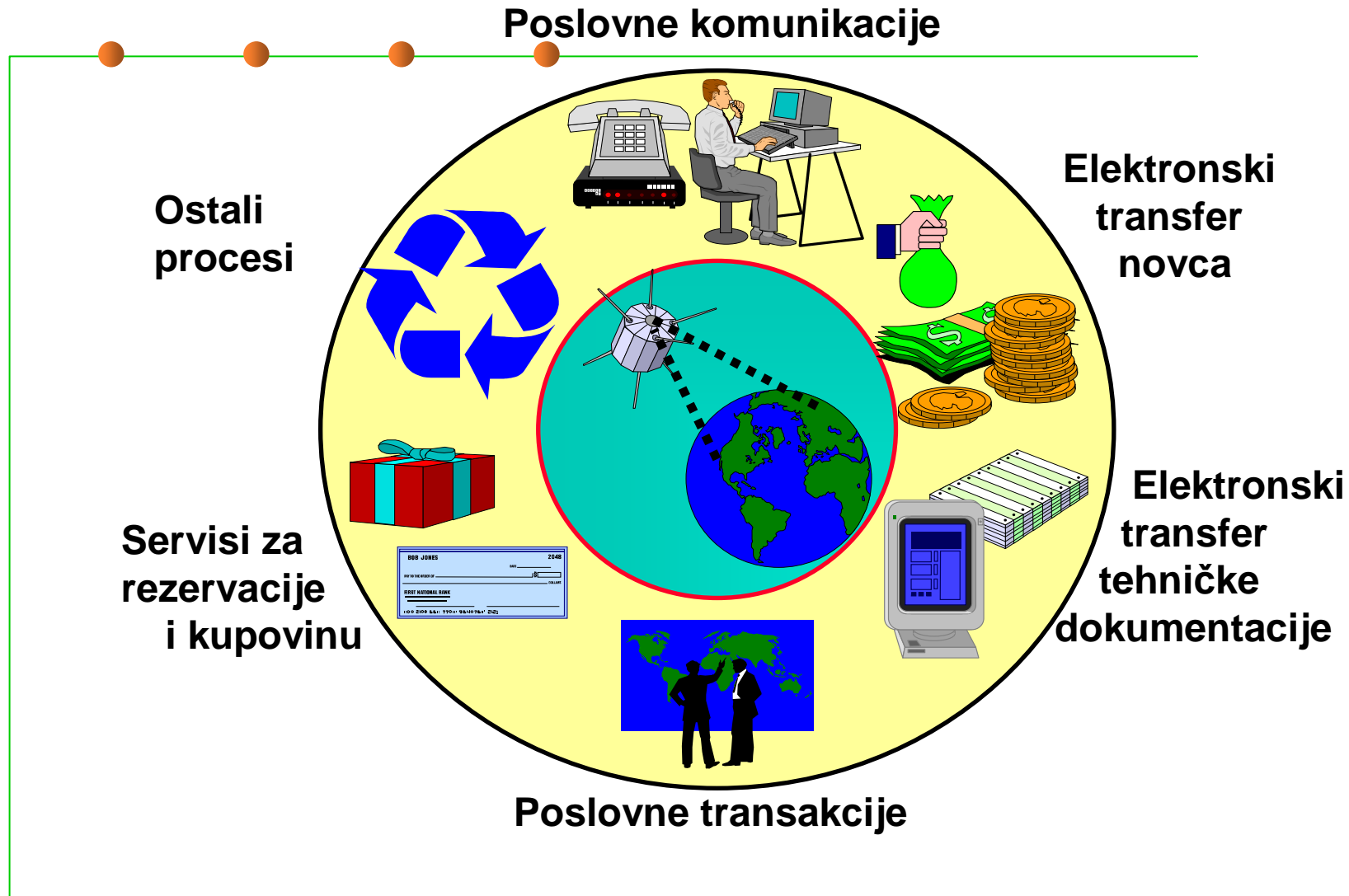
Multimedia

Intranet

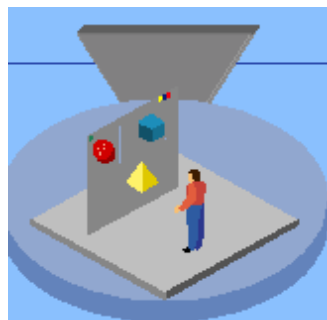

Internet i globalizacija poslovnih procesa

Razvoj elektronskog poslovanja

Prodaja, brzina, kvalitet

Web sajt
prezentcija

E-business I
kupovina i prodaja

E-business II
kupovina i prodaja
deljenje informacija

Intelligentni E-business
End to end
poslovni procesi
Cross Industry
Communities

Virtuelne organizacije

Geografski razmeštene organizacije koje su povezane zajedničkim interesima, a saraduju kroz međusobno nezavisne radne zadatke, kroz prostor i vreme, kao i kroz organizacione granice, uz pomoć informacionih i telekomunikacionih tehnologija.

Vrste virtuelnih organizacija:

- TELEWORK
- VIRTUELNE KANCELARIJE
- VIRTUELNI TIMOVI

TELEWORK

Telework - rad zaposlenog na daljinu.

Lokacija radnog mesta može biti:

- **Kod kuće - zaposleni upravljaju dinamikom rada i radnim vremenom, i obezbeđena su im sva tehnička sredstva**
- **Satellite office - kancelarije udaljene od sedišta organizacije, zaposleni dele radni prostor, smanjuju vreme i troškove komunikacije.**
- **Mobile office - primenjuje se kod trgovačkih putnika**
- **Telecentre – kancelarija u kojoj se deli prostor sa zaposlenima iz drugih organizacija**

Virtuelna kancelarija

Novi koncept organizacije kancelarija primenjuje se u :

- kancelarijama za telework
- klasičnim kancelarijama u preduzećima

Vrste virtuelnih kancelarija su:

- Hot desk environment - zaposlenom se svakog dana određuje drugi sto, i omogućen mu je pristup elektroskoj pošti i računarskim podacima.
- Hotelling - zaposleni veći deo radnog vremena provode kod klijenta koristeći njegovu opremu i resurse – slično kao posetilac hotela.
- Touchdown office - zaposlenima se dodeljuje radni prostor kada dođu na posao po principu “first come – first serve”.

Virtuelni timovi

-
- Nastaju zbog nerutinskih poslova za koje organizacije nemaju osposobljene stručnjake.
 - Formiraju se timovi stručnjaka, koji mogu biti fizički udaljeni,
 - Fleksibilni na promenljive uslove u okruženju.
 - Imaju komplementarne veštine i nezavisne ciljeve, čine ih zaposleni koji rade kod kuće i male grupe u kancelarijama,

Vrste virtuelnih timova:

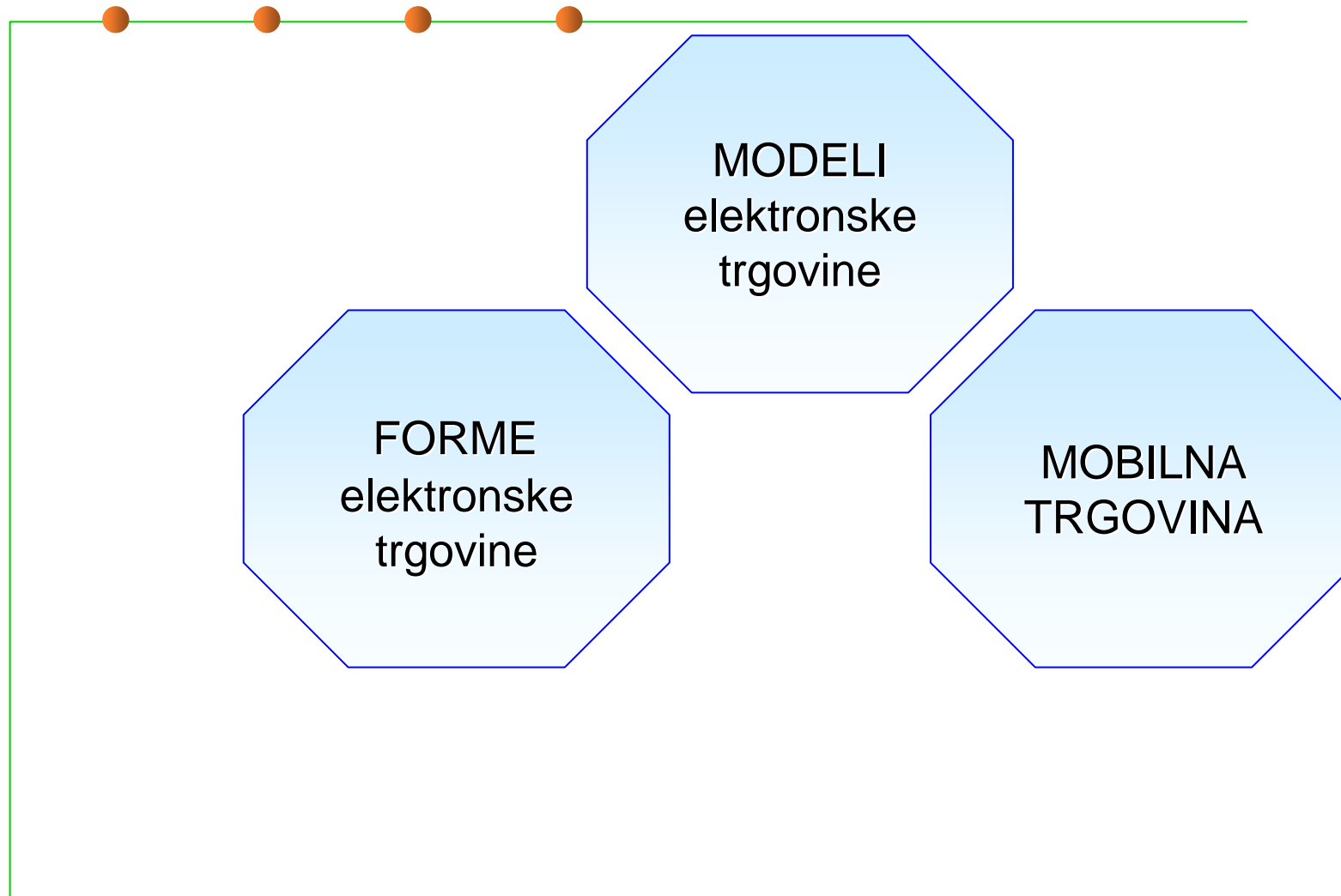
- Mrežni timovi
- Paralelni timovi
- Timovi za razvoj projekata ili proizvoda
- Radni ili proizvodni tim
- Servis timovi
- Upravljački timovi
- Akcioni timovi

Prednosti virtuelnih organizacija:

-
- Omogućava angažovanje najboljih stručnjaka
 - Fleksibilna organizacija lakše odgovara na promjenljive zateve tržišta
 - Konkurentnost između različitih privrednih jedinica
 - Povećanje produktivnosti
 - Pouzdanije i zadovoljnije osoblje
 - Fleksibilnost pri radu zaposlenih
 - Povećanje produktivnosti zaposlenih
 - Radni dan traje 24 časa

ELEKTRONSKA TRGOVINA

Elektronska trgovina

- prodaja robe i usluga putem Interneta, kao i prihodi od reklame
- elektronska razmena dokumenata koji prate robu, novac i usluge u prometu
- poslovanje putem elektronskih sredstava EDI, elektronska pošta, ftp...
- Zasnovano na standardima :
(ISO, IEC, ITU, CEFACT, WTO, UNCITRAL, UNCTAD)

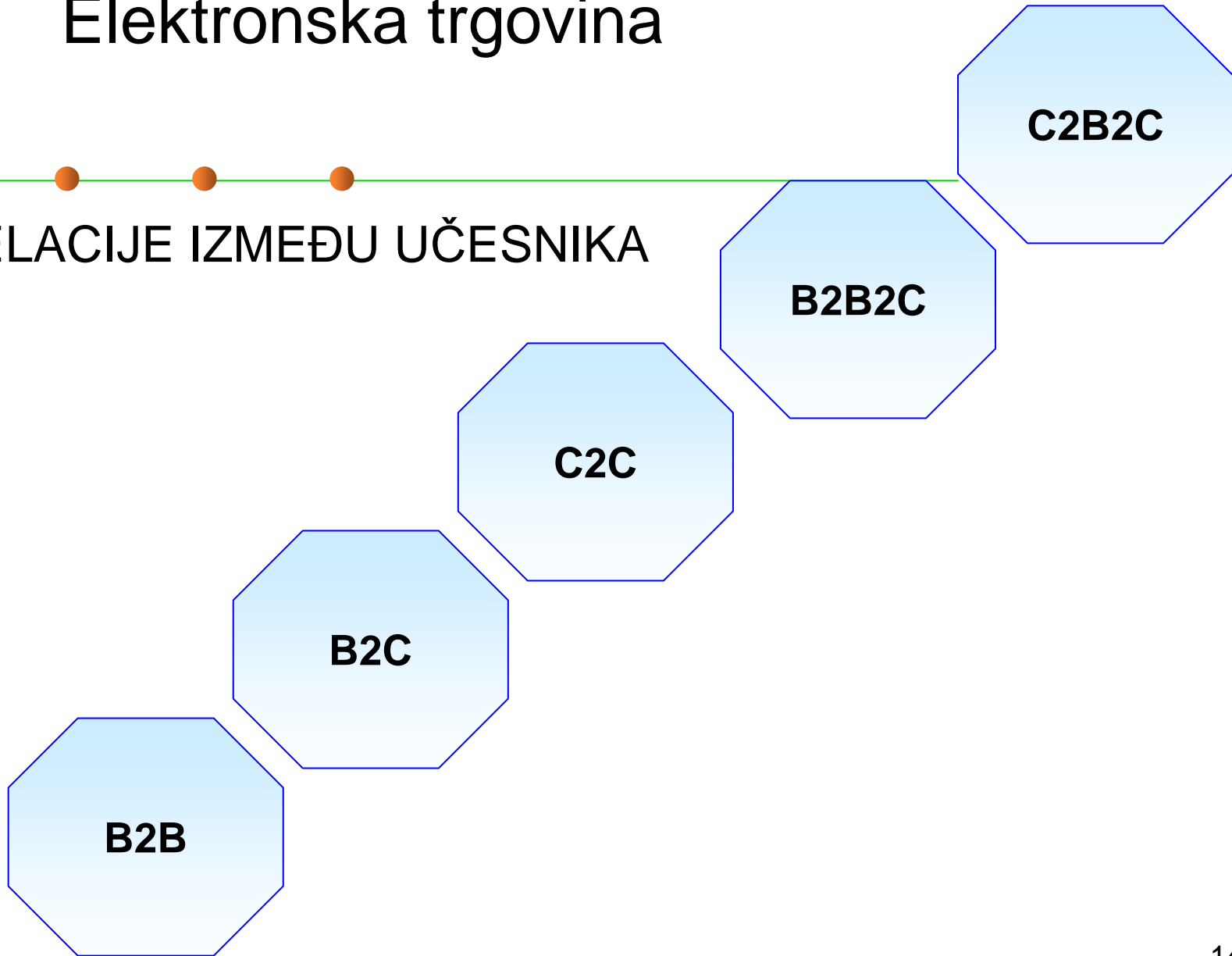
MARKETING

u elektronskim uslugama

- oblici
 - one-to-many – 1. faza (Web sajt)
 - one-to-one – kasnije, specifikacija usluge po meri klijenta
- Ispitivanja radi određivanja ciljne grupe

Elektronska trgovina

RELACIJE IZMEĐU UČESNIKA

B2B (Business to Business)

- **Stvaranje novih veza između preduzeća.**

- **B2B aplikacije omogućavaju organizacijama da izgrade nov način poslovanja**

- **B2B tehnologije:**

- **olakšavaju transakcije za prodaju roba i usluga između organizacija**
- **omogućavaju integraciju lanca nabavke**
- **online pribavljanje robe jedne firme za drugu**

Problemi za primenu B2B aplikacija:

- **pravna integracija**
- **bezbednost, brzina i fleksibilnosti u B2B aplikacijama**

B2C (Business to Consumer)

- **Oblici poslovanja na Internetu koji daju direktan interfejs između preduzeća i potrošača.**
- **Primer B2C aplikacije je sajt maloprodaje proizvoda ili usluga.**
- **Preduzeća koja nisu nikad direktno prodavala potrošačima, shvatiće da je mnogo jeftinije otvoriti sajt nego prodavnicu.**
- **Preduzeća koja imaju posrednike u distribuciji, reklami i prodaji proizvoda B2C nije efikasan model.**

C2C (Consumer to Consumer)

-
- **Nov oblik trgovine.**
 - **Potrošači trguju direktno sa drugim potrošačima.**
 - **Kompanija koja podržava ove transakcije mora naći neki ne tradicionalni način za naplatu usluge.**
 - **Cena usluge je obično mali procenat transakcije, članarina, reklamiranje ili neka kombinacija.**

B2B2C

(Business to Business to Consumer)

-
- **Noviji model elektronske trgovine**
 - **Korišćenje modela B2B koji podržava poslovanje preduzaća po modelu B2C**
 - **Doprinosi uspehu B2B i zadovoljava potencijalnu tražnju B2C**
 - **Aplikacija koja povezuje jedan online katalog sa drugim može se smatrati kao B2B2C aplikacijom**

C2B2C

(Consumer to Business to Consumer)

-
- **Uključuje potrošače sprovodeći transakciju sa ostalim potrošačima koristeći online preduzeće kao posrednika.**
 - **Primer C2B2C aplikacije - www.autotrader.com.**
 - **Katalog i prodaja**
 - **polovnih i**
 - **novih kola između korisnika**

Elektronska trgovina

-
-
-
-
- SAVRMENA TENDENCIJA – personalizacija ponude primenom IT
- Primeri:
 - Individualni časopis
 - Specijalna verzija polise osiguranja
 - Specifičan skup usluga zdravstvenog osiguranja
 - Personalizovan paket usluga u hotelijerstvu

Modeli plaćanja u poslovnim transakcijama

- | **check-like** - pretplata, suma novca se uzima od kupca pre nego što se trgovina obavi
 - Smart card,
 - bankarski čekovi

- | **cash-like** - plaćanje se obavlja u trenutku kupovine (pay-now) ili po obavljenoj kupovini (pay-latter);
 - pay-now
 - bankomati (ATM-Automated teller mashine)
 - pay-later
 - sistem kreditnih kartica

HOME-BANKING

Integracija hardvera, softvera i telekomunikacija.

- '70-tih se u svetu koristi telefonski pristup bankovnim računima
- 80-tih se pojavljuje i pristup pomoću kablovske televizije
- '90-tih na scenu stupaju internet tehnologije

Osnovni tipovi kućnog bankarstva:

- veza korisnika putem modema sa njihovim računima
- softver za kućne finansije
- on-line bankarstvo pomoću on-line servisa
- WWW (virtuelno) bankarstvo

Berze i druge finansijske organizacije

● ● ● ●

Informacioni sistem tržišta novca čijim korišćenjem je moguće...

- trgovina novcem i hartijama od vrednosti
- dobijanje informacija potrebnih za opredeljenje prilikom zaključivanja posla
- dobijanje informacija o propisima finansijskog poslovanja
- korišćenje elektronske pošte i podsetnika
- komunikacija između učesnika preko računarske mreže
- podaci o klijentima

Sredstva pomoću kojih se realizuju bankarske transakcije

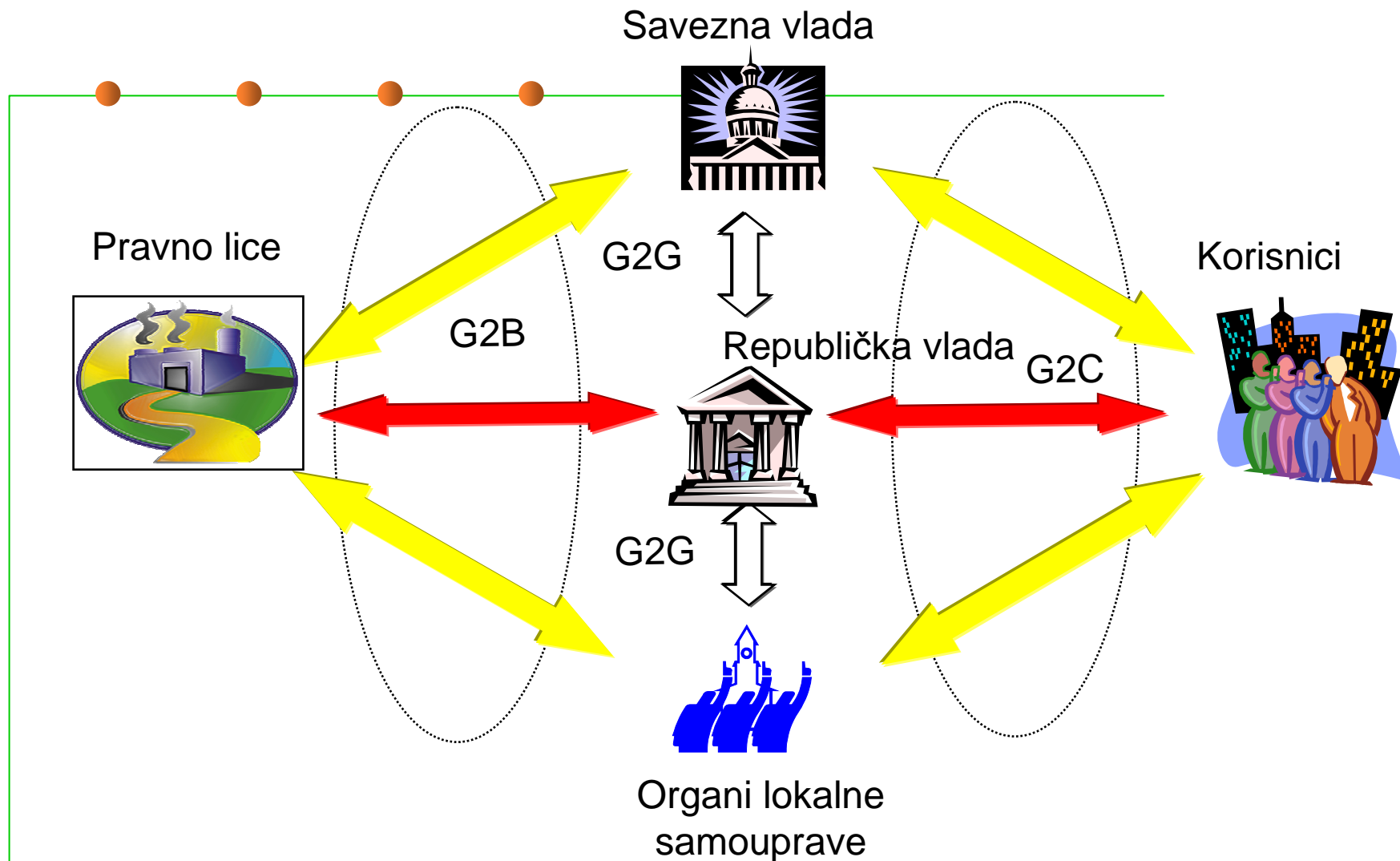
-
- **Elektronski ili digitalni novac**
 - **Elektronski čekovi**
 - **Upotreba kreditnih kartica**
 - **Šifrovane kreditne kartice**
 - **Plaćanje putem potvrde treće strane**

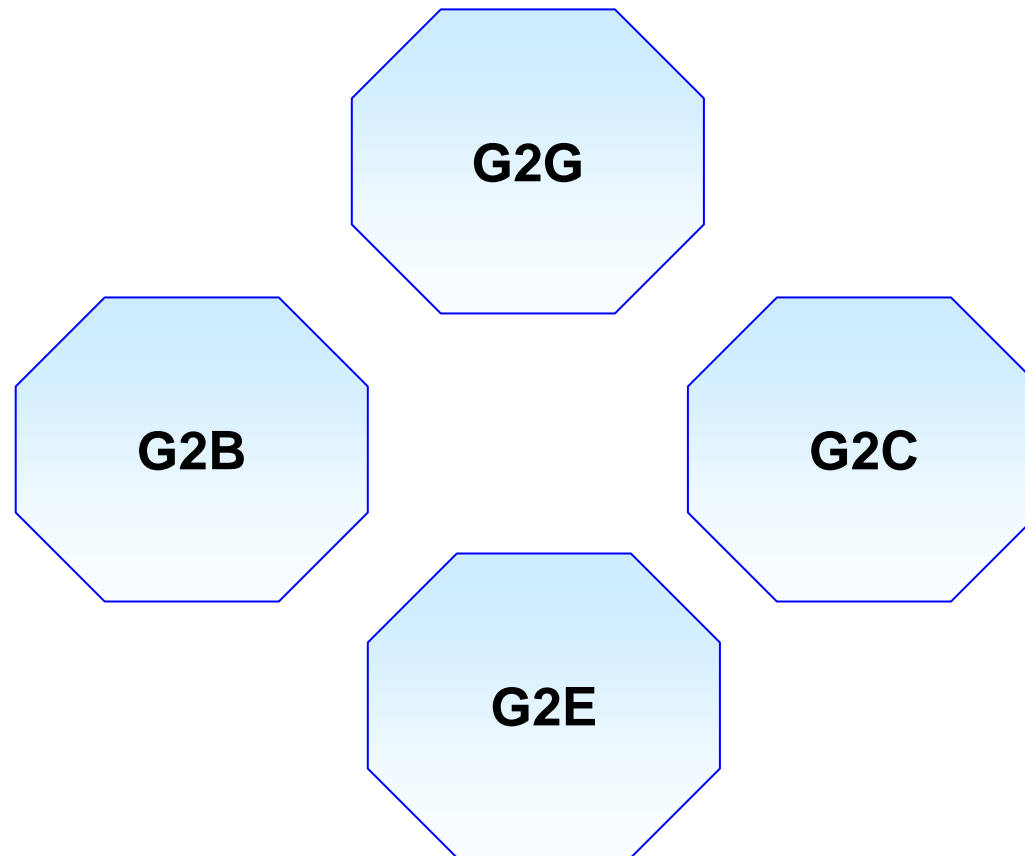
Elektronsko poslovanje u javnoj upravi

-
- **Način organizovanja državne uprave, poslovanje partnerima, građanima, zaposlenima i drugim vladinim organizacijama**
 - **“On line” pružanje usluga državnih organa i javnih službi**
 - **Podrazumeva integraciju različitih procesa javne uprave i novi tehnološki pristup, kao i promenu preraspodele nadležnosti**

Komunikacija u elektronskoj vladi

Vrste elektronske vlade

G2B

G2B (Government to Business)

Saradnja vlade i poslovnih subjekata kao i drugih pravnih lica.

Predstavlja najveću mogućnost za povećanje efikasnosti ekonomije.

Postiže se skraćanje vremena izvršenja složenih transakcija i stvara dobra podloga za kvalitetno odlučivanje.

G2C

G2C (Government to Consumer)

Saradnja vlade i građana

Servis je dostupan 24 časa dnevno

Single touch point – jednim ulaskom na Internet korisnik pristupa svim potrebnim informacijama

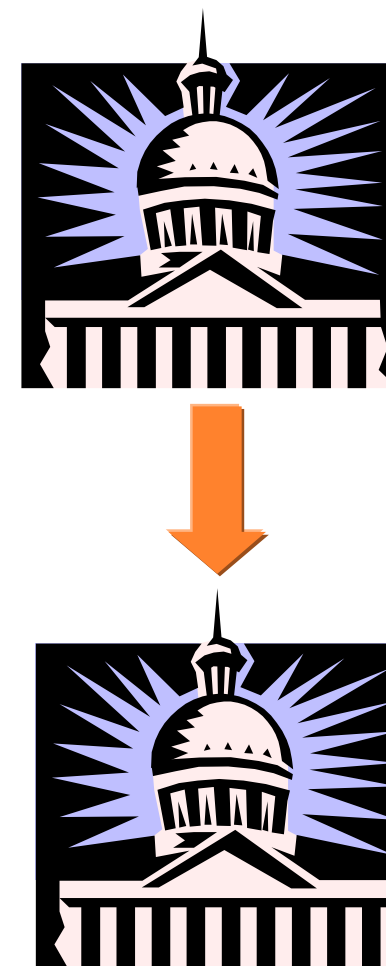
Korisnik plaća administrativnu taksu i plaćanje se obavlja preko Interneta

G2G (Government to Government)

Državni organi efikasno koriste Internet servise na svim nivoima upravljanja

- Između savezne i republičke vlade
- Između republičke vlade i lokalnih organa samouprave
- Pri među resornom upravljanju

G2E (Government to Employees)

Korišćenje informacione i komunikacione tehnologije u cilju saradnje i koordinacije zaposlenih u vladinim organima

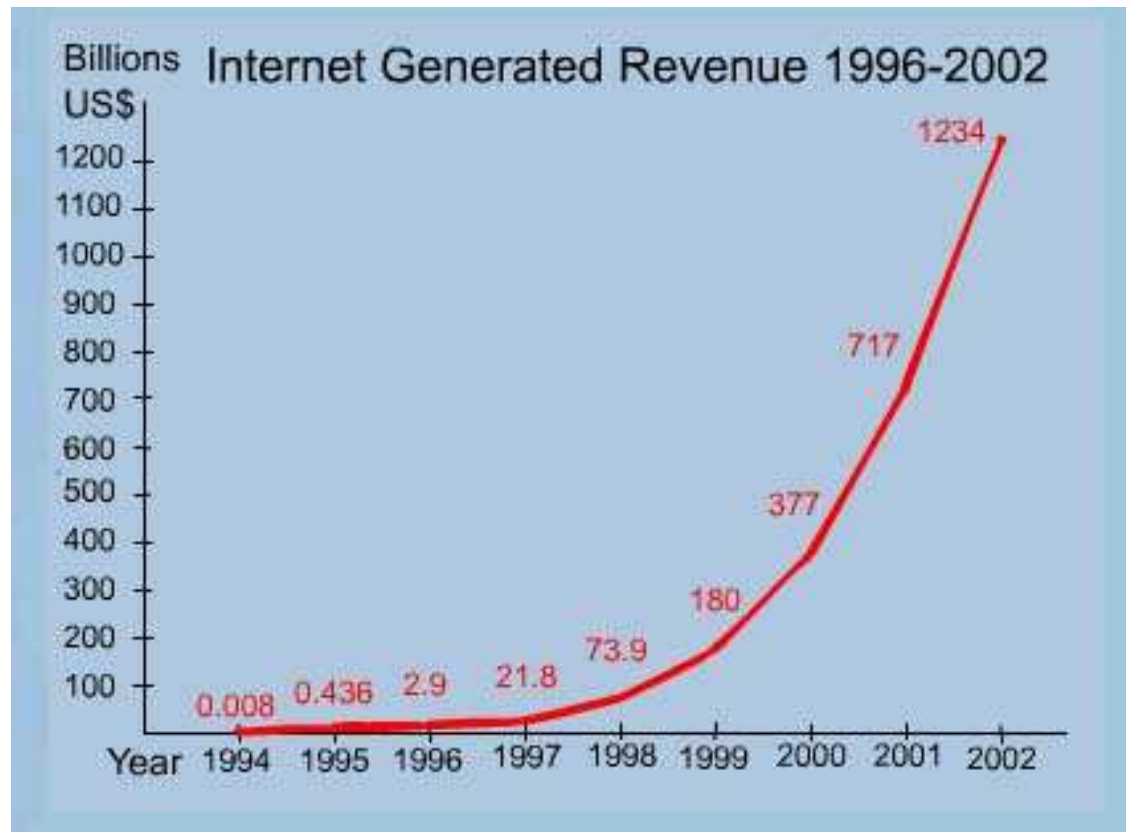
Omogućava:

- **Bolju komunikaciju između zaposlenih**
- **Blagovremeno obaveštavanje i protok informacija**
- **Potrebe e-obrazovanja u vladi i javnim službama**
- **Upravljanje znanjem**

Budućnost elektronskog poslovanja

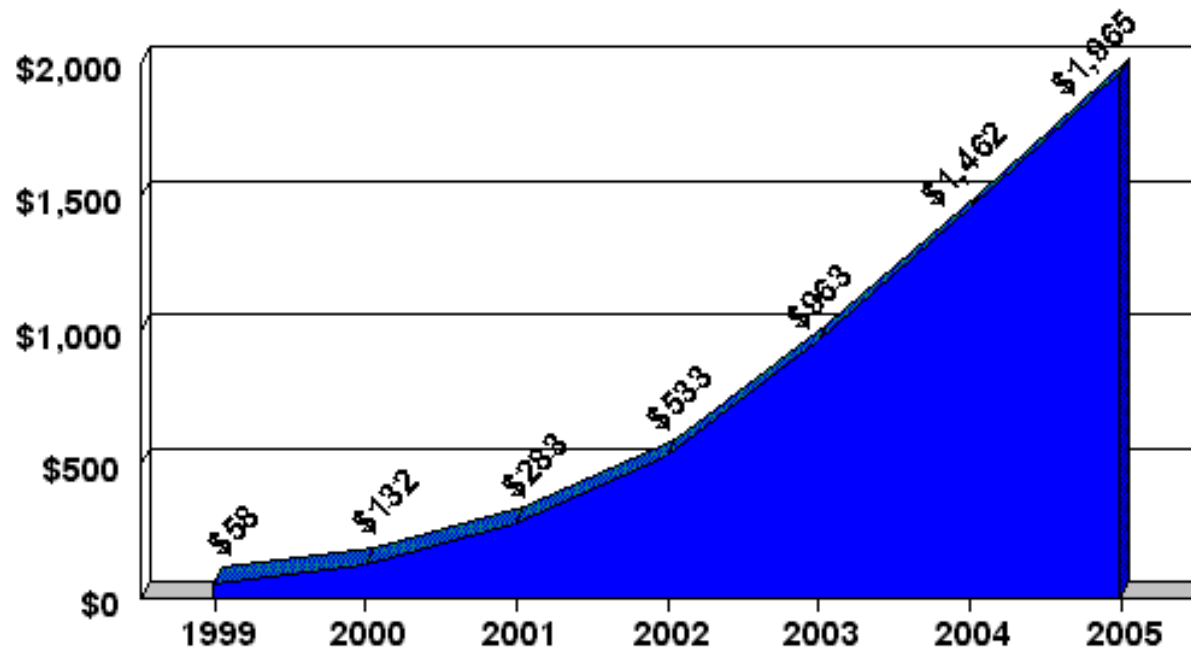
Bez obzira na recesiju u računarskoj industriji, elektronsko poslovanje ima eksponencijalni rast.

Do kraja 2002 godine 82% svih Američkih firmi je obavljalo svoje poslove on line, putem Interneta.

Eksplozivni rast elektronskog poslovanja

E-Business Revenue Projections
1999 to 2005 (US \$ Billions)

Source: "The Real Numbers behind 'Net Profits 2000'", ActivMedia, Inc.

Statistika o elektronskom poslovanju

- Prihod od e-poslovanja u 2000. i predviđanja do 2005. godine: - promet u evropskoj mrežnoj trgovini je procenjen na 87,4 milijardi dolara, dok je svetski promet iznosio 657 milijardi dolara. Očekuje se da će u 2005. godini promet iznositi 1,533.2 milijardi dolara
- Procene o evropskom e-poslovanju: - kompanije očekuju da se na osnovu investicija uložениh u prodaju preko Interneta u 2005. ostvari 20% dobiti
- Prihodi od e-trgovine: - u 2005. godine predviđen je prihod od 152 milijarde dolara
- Procene o evropskoj e-trgovini: - predviđeno je da tokom 2005. godine kupovina preko mreže dostigne iznos od 1,5 triliona dolara

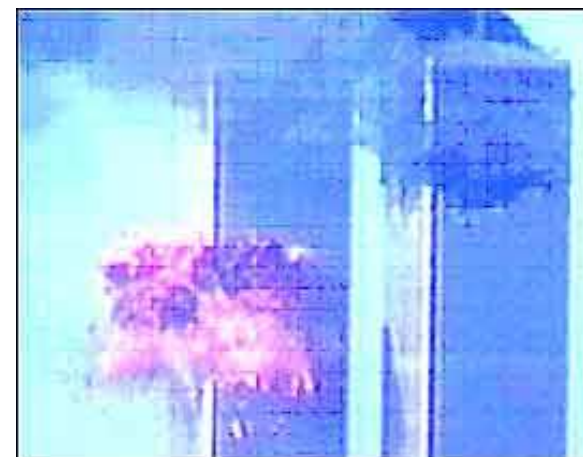
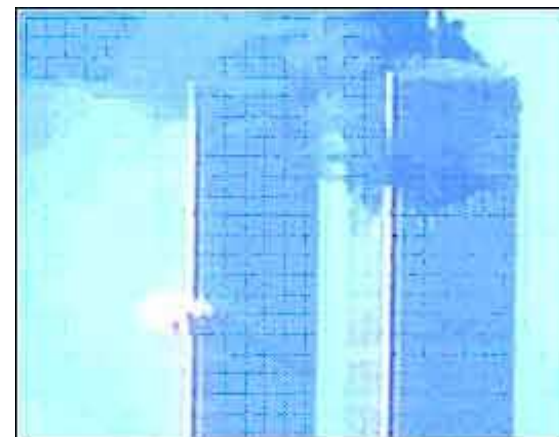
Uticaj globalnih promena na elektronsko poslovanje

● ● ● ●

Odmah nakon terorističkog napada na Njujork, online rezervacija avionskih karata doživela je drastičan pad. S druge strane cnn.com je imao trostruko više saobraćaja nego što je to ikada zabeleženo.

Značajan uticaj na obim elektronskog poslovanja je učinila pojava antraksa.

Na budućnost elektronskog poslovanja će značajno uticati mere koje će Američka administracija preduzimati u borbi protiv terorizma.

ZAKLJUČAK

Razvoj interneta je stvorio uslove za nov pristup poslovanju :

- Virtuelne organizacije su promenile tradicionalni radni ambijent
- Elektronska trgovina postaje efikasan metod regulisanja ponude i potražnje
- Elektronsko bankarstvo omogućava brže i jednostavnije finansijske transakcije
- Elektronsko poslovanje u javnoj upravi omogućava efikasniju realizaciju poslovanja države sa preduzećima i građanima
- Bez obzira na recesiju u računarskoj industriji, narednih godina se predviđa rast e-biznisa